

HØRINGSSVAR FRA BUFDIR

Bufdir viser til Kulturdepartementets høring om [NOU 2021:3 Barneliv foran, bak og i skjermen](#), og forslag til endringer i [bildeprogramloven](#) med frist 24. september.

Bufdir vurderer at utvalget har lagt fram flere gode forslag til tiltak. Bufdir ser at utvalget sin brede tilnærming til utfordringene med barnliv- foran, bak og i skjermen tydeliggjør kompleksiteten i utfordringsbildet og at det derfor ikke finnes en enkel løsning eller et tiltak. Bufdir er glad for at utvalget derfor kommer med flere forslag til tiltak som skal gi økt beskyttelse og å redusere skadevirkningene av eksponering for ulike typer skadelig medieinnhold (ikke bare seksualisert innhold) mot barn og unge.

Utvalget har behandlet syv problemstillinger i høringsnotatet. De har ønsket

1. å kartlegge og sammenstille eksisterende kunnskap om skadevirkninger av eksponering av ulike typer medieinnhold og vurdere behovet for ytterligere undersøkelser eller forskning på området.
2. Beskrive og vurdere barns eksponering (tilgang og bruk) for skadelig innhold på elektroniske medieplattformer, inkludert utviklingen over tid og i den grad det er mulig å skissere synlige trender og kommende utvikling.
3. Gjøre rede for hvordan det er gjort i andre land, 4. Evaluere og vurdere bildeprogramloven (forkortet probl.st.)
5. Skissere alternative muligheter for økt beskyttelse av barns mot skadevirkninger.
6. Kartlegge omfanget av barns egen produksjon, publisering og deling av seksualiserte bilder mm
7. Inkludere barn og unges egne erfaringer og vurderinger i arbeidet på en barnefaglig kompetent måte.

Utvalgets hovedbudskap er at det må et koordinert samspill av sektorovergripende tiltak til for å ivareta barnas beste i den digitale medievirkeligheten. Utvalget anbefaler at det opprettes et tverrfaglig, nasjonalt kompetansesenter som basert på grunnforskning, kan bidra til å gi samfunnet bedre kunnskap om hvordan medievirkeligheten og dens utvikling påvirker barn.

Bufdir legger merke til at utvalget anbefaler et nytt tverrfaglig nasjonalt kompetansesenter som en god løsning. Bufdir mener at det er mange gode kompetansemiljøer i Norge i dag som allerede arbeider mot felles mål om å øke barns beskyttelse mot skadelig innhold i ulike medier. Bufdir anbefaler at disse kan få nye oppgaver på dette feltet og at nye oppgaver legges til eksisterende miljø for å redusere risiko for fragmentering på et felt hvor det allerede er mange aktører.

Bufdir støtter utvalgets vurderinger i at det ikke er behov for ytterligere lovmessige tiltak som noe primært effektivt virkemiddel med hensyn til å verne barn mot skadelig medieinnhold, og utvalgets anbefalinger dreier seg hovedsakelig om andre former for tiltak.

Bufdir støtter den nylige beslutningen om å legge et overordnet ansvar hos Barne- og familiedepartementet. Dette er i samsvar med Europarådets 2018-retningslinjer for

beskyttelse av barns rettigheter i den digitale virkeligheten. Bufdir arbeider allerede med dette og vil i årene framover følge opp Europarådets retningslinjer fra 2018 og den nye strategien for barns rettigheter som trer i kraft fra 2022, hvor et av temaene er økt beskyttelse av barn i det digitale samfunnet.

Bufdir er enig i at *skadelighetsbegrepet man har operert med i lovgivningen og praktisering av lovgivningen frem til i dag, i liten grad er forskningsbasert, og at det er behov for å operasjonalisere skadelighetsbegrepet*. Bufdir er derfor enig i utvalget som mener at skadelighet rommer mer enn den moralske dimensjon av hva som er skadelig for barn, og at det er behov for å styrke forskningen og rydde i begrepene på en god måte. Det videre tverrfaglige nasjonale arbeidet må være forskningsbasert kunnskap om skadelighet.

Utvalget har påpekt behov for en helhetlig strategi for det å utruste og ivareta barn i møte med den digitale virkeligheten. Bufdir har samarbeidet med Medietilsynet og BFD om å etablere en ny nasjonal strategi for trygg digital oppvekst, [Retts på nett](#), lansert høst 2021. Denne skal følges opp med en egen handlingsplan, hvor det er rom for tiltak for å øke barns beskyttelse mot skadelig innhold.

Bufdir vurderer at utvalget gir en god og helhetlig oversikt over barns mediebruk, både når det kommer til kompleksiteten i barns bruk av medier og skadelig innhold. De viser til kunnskapsbehov. I utredningen viser utvalget flere steder til forskning og innspill fra ulike aktører som tyder på at alder og kjønn kan ha betydning for konsekvenser av skadelig medieinnhold, for eksempel at dette kan ha flere negative konsekvenser for jenter enn gutter, og for yngre barn. Det er også bekymringsfylt at mange barn er mye overlatt til seg selv i møte med kjønnsstereotyper og seksualisert innhold, noe som også blir løftet i Ungidag utvalgets utredning.

Utvalget peker på at det er et stort behov for mer kunnskap om barn og digitale hatytringer og nettmobbing. Bufdir deler denne vurderingen og direktoratet er særlig opptatt av hvordan ulike diskrimineringsgrunnlag kan benyttes i arbeidet. Bufdir mener arbeidet med å beskytte barn mot skadelig innhold på nett også må ses i sammenheng med det generelle arbeidet med å bekjempe og forebygge hatefulle ytringer.

Bufdir støtter også utvalgets vurdering i at bildeprogramloven ikke er et oppdatert og effektivt virkemiddel i møte med en digitalmedievirkelighet som i hovedsak består av kommunikasjonsformer og innhold som en slik lov aldri vil kunne regulere i praksis. Bufdir støtter opp om at bildeprogramloven – med enkelte justeringer – kan beholdes inntil videre, blant annet fordi dens krav til og system for merking av aldersgrenser kan ha en veiledende og normgivende effekt også overfor aktører som ikke omfattes av loven. Deler av lovens innhold er også nødvendig å bevare av hensyn til Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Utvalget støtter Medietilsynets forslag til endringer i bildeprogramloven knyttet til bestemmelsen om forhåndskontroll: «Utvalget anser det hverken som nødvendig eller hensiktsmessig å fortsette med slik forhåndskontroll. Bufdir støtter her utvalget og Medietilsynets forslag om å beholde bildeprogramloven slik det står, men at den bør oppdateres på ett punkt, at ansvaret for å sette aldersgrenser på kinofilm flyttes fra tilsynet til kinofilmdistributørene selv. Og Bufdir har ingen andre merknader til denne høringen.

